

IV.

KIBÉDI ANDRÁS
(1715–1717)

Odera-Frankfurt, 1715. január 3.

Meltóságos Groff Ur!

Erdememfelet valo nagy Uram, s kegyes Patronusom,

Az Ur, Czelnárol 15 9bris költ levelet 19 Xbris örömmel el fogtuk, (melyert *Isten* algya meg az Urat), melyből vöttem észre Circa medium Octobris szerentsét, szerentsétlenült, próbált levelemnek az Ur kezeihez nem jutását, melyet igen bánok, amelybenis meg irtam volt igen bőven utozásunknak rendit, és ide valo el erkezesünket, 7 Septembris, mely napon szemben nem lehattunk Holtzfuss Doctorral, de tsak hamar masnap repraesentaltuk a dolgot, melyet jó szível vött, és tudakozottis alkalmatosságot, mely által az Urnak Complementet tehetne, de nem adatott, igen várt engemet, de nem én erettem, hanem az Ur Tompaházan eset szavaiból és a Solymosi Uramébolis Collimalom miatt, melyet aperteis ki mondot, tsak kitsinnel ide valo el érkezésem előtt, Solymosi Uramnak; tsak hamar 10 Septembris elmentenek Déesi és Aszalai Uramek, s a többit el vittek, nem hallottam meg eddig semmit ő kegyelmek felől, hol és mint légjenek, a Prussiai Residenshez a követ Bétsben nem erre jár, ahoz nem bizhatom, mert itt az erszenyben vagyon mind, a baratság és jó akarat, ha Tartzali Sigmond Urammal isméretes volnek, a dolog könnyű volna, mert én tsak intitulálnam ő kegyelmének a levelet, és innen Betsig könnyen el mégyen, de ottan ha nintsen ember ki el fogva és az Erdélyi Postára adgya, úgy tévelyedik el, amás levelemetis arra dirigáltam volt; A Brasso felől, M. Vasárhely felé igyekező, az a hire hogj fel érkezet volna, és készülne, és itt akarna ellenségere által menni, az Imperiumában a Kiralynak, de ez a Király nem akarja engedni, amint hogy vanis modgya benne, mert tsak amely hada keszen vavagyon (!) száz ezer gyalog és hatvan ezer lovas, mostan egyszersmind fizetven az hadaknak az alumnia felol, igen kételkedünk vala, mert a termnius utan jó darabbal atták; küldöttek meg. Tisz. Szilágyi Peter Uram dolga felől nem tudhatok, irásom volna ő kegyelmehez, s addig haszontalan. Tisz Professor Uraknak meg nem irhattam, s nemis irhatok postan, sem Tisz Püspök Uramnak. ha *Isten* engedi érniük Martiusban innen le mégyen T. Nemethi András Uram és Sz. Abrahami Uramis, akkor ki potolom

ha lehet. 29 Xbris érkeznek betsületes Kolosvári Deakok Atyankfiai, úgy: Csernátoni es Déesi uramék. Mindezek felett a Jacobnak erős Istene ez be állot Uj Esztendőben az Urat, mind személyeben, mind pedig szerelmes Uri hazában külső, belső, áldásával bőven álgya meg, veletlen váratlan s kedvetlen vendégtől őrizze meg szivem szerint kívánom. és (ezek) ehez szamlalyon sok boldog Ujj Esztendőket ő Felsege az Urnak szerelmesseivel egjetemben. Francf. ad Oder. 1715 die 3 Januarj.

Az Urnak,

igaz szolgálja
Kibédi András

P. S. az M. Urnak ne légjen nehézségere Koronkaban data occasione T. Sz. Simoni Urnak transmittalni ezen Szüleimnek eö kglknek szollo levelemet alazatoson követem pedig az urat rolla mivel terhelni más időben ezzel az Urat nem mérném mostan pedig a szükség készerit reája.

48.

Odera-Frankfurt, 1715. január 20.

Meltóságos Groff Ur!

Erdemem felet valo nagy jó Uram s kegyes Fautorom!

A M. Groff Ur, Tompa-házáról, 13 Xbris költ levelet, 11 praesentis szivemnek nagy örömével, de egyszersmind keserűségevelis vötem, a jó tselekedetekre számot tarto és kegyes szemekkel arra vigjázo Menyei nagy Sáfár, jutalmaztassa meg az Ur gratiajat, meg Uri Posteritássábanis sok időkig, hogj árva fejemet az idegen földön, (a holis inkább kívántatik a vigasztalas) kegjessen vigasztalya; az én könyveimmal ásztathatnam minden napon ortzámot látvan s értvén ideis utánnam érkezhető busulasimnak árját, melyet magamban szálván okaival emlegetek, és ha az Isteni kegyelem nem vigasztalna s velem el nem hitette volna, hogj mind amazok, és mind ezek, még az igasságert estenek és esnek rajtam, ketségben esestől rettegnék; de vigasztalásom tellyes vagjon, h. az Ur gondot visel ügye mellet forgolodokrol; nem tsudálkozom én, semmitis akettein, mert tudva tartottam; de az harmadikon meg álmombanis tsudálkozhatnám; eö kegyelmek nékem azzal ártnak annyit, hogy fel tött Czelomban elő nem mehetek, úgy mint vala remenségem ezen dolognak, meg tudása előtt; de Caetero, hiszem azt h. az igasság tamogatojának szokot, b é r e l e n n i. alazatoson remenkedem az Urnak tovabbrais fenn tarthato Uri gratiajat ne fogja el az Ur en töllem, igaz szolgáljától; minth. T. Szilágyi Uramra bizot dölgomhozis már nem bizhatom (amelyhez igen nagjon biztam mivel az időnek rövid volta miat el nem jarhattam a M. Patronusokot, keves költséggel jövőn el, melyet mondani szen-

gyenlekis) akkor bizhattam volna masra, de megsem gondoltam eö keglme iránt azt &c. En gondolok itten egy keves politiajatis de resz szerint, hiszem is, mert az Enyedi A Ë r az embereket igen meg szokta próbálni, nemis emlekezem reá, hogy az M. Uron kívül, alabb penig Havasalyi Samuel Uron kívül, és edgyen meg kívül, kiknek is az Ur volt erősségek az elők közül meg nem tántoritott vagy ugyan fel nem forgatott volna, de itt meg eddig ezen helyeken nem tehette, melyet igen bán és fujj sebessen, én még mostan fogtam 13 Nemeth Országi Tallert, többet nem, ha ki tudnak belőlle, nem tudom mit, köszönnyek eö kglmeknek, ha penig az lészen, ugj itilek meg tudgya, itten mind az Universitas, mind penig az Aula; irtam ad ulteriora eö keglmeknek mostan tsak ugy, mintha a dologban semmit nem tudnék, mellyet itilven helyesnek lenni, az Urnak summason ezen Coopertalt Czedulaban hire teszek; ami illeti magam viselése, es az Studiumban való magam gyakorlást, az iránt, az Ur batorsagos lehet mindenkor. Holtzfuss Doctor tudom örömost irna, de ha arra kesztetjük, ki tudgya egjebet gondol felöllünk, melyet nem tselekedhetünk, mostan ugyan ir az Urnak levelet, ha nem, ha az Isten szeret tovabrais az Ur által promovealni, g r a t i a D e o sin minus, ha Isten eltet vissza fordulak nem sokára.

Ezek után aminden irgalmassagnak ura és a jó tselekedeteknek meg jutalmaztatoja, aMenyei nagy Ur, azö Felsége házához s házának igaz sorsasíhoz mutatott és mutatando kegyességet, hiv szolgáltyat az Urnak mind kegyes személyeben, mind penig szerelmes Uri-hazának személyében s fenn állásaban mindenhai áldásával jutalmaztassa meg. nagy időkig éltetvén. 20 Januárj Anno 1715, Francfurti ad Viadrum.

A M. Urnak

igaz szolgálja mindenkoron
Kibédi Andras peregrinus

P. S. Majd ho nélkül igen kemény tél jár itten, tsak eddig száz Brand. Garast es 40 attam fára, leg alább kell meg annyit adnom.

Szeretném sub rosa meg tudni azokat, Certas privatas Relationes et rationes¹ a melyekert T. Szilágyi Uram buzog.

S. P.

Tiszteletes Uraim! Tiszttem volt volna, már ennek előtte joval keglmeteket tudositani, de mivel hogy a jó alkalmazosságra figyelmeztem, mely még mostan sem adatott; kelletik kegyelmeteket mostan posta által tudositanom, ha szerentsés lészen, és kézhez jut levelem; mi kik 4. edgyüt indultunk, ide el érkezünk hetedik Septembris praeteriti. Társaim Uraimék penig 10 ejusdem el mentenek mindgyár fel H. az Scopus szerint, en itt maradtam, de az Alumniat szintén Karátsonig nem obtinealhattam, mivel hogy T. Nemethi András Uram itt volt (minth. mostanis itt vagy) és praetendált ö keglmeis hozzá, álatvan még idejében hátra lőtnek lenni. Segitvén is ö kglmet, (amint nekem itt eset tutomra) az a végezés, melyet keglmetek N. Ajtai Andras Uram fel jöve telekor, az Aula előtt véghez vitt, h. t. i két esztendeig obtinealya egy

¹ azokat a bizonyos személyes kapcsolatokat és okokat

szemely az Alumniat; Ugy annyira, hogy a dolog arra költ, mind ket-
tőnk praetendalvan az alumniat, hogy Holtzfuss Doctornak azt kellessék
mondani edgyiknem (!) sem adom, mig Berlinben vissza nem irok, és
ottan elnem igazityák, de felő hogy Censura ne törtennyék belőlle, hogy
a végezés ellen edgyik a másikat ki akarja tudni, idő nap előtt; én a-
dolgot vévén eszre reá hajlék hogy adgya a penzt Nemethi Uramnak, és
igy ő keglme obtineala; de Caetero az alumninak dolgát kétségben hiv-
hatni, mivel bőven vagyon az hire, hogy a Király minden Stipendiarius-
sit, meg a Professorokotis egy ideig az Stipendiumtol meg fosztaná, okát
adgyak; mert sok expensa kívántatik, a sok ujj militianak, mely eddig
ugj itilek keglmeteknel Uram tudva vagyon. &c. &c.

Ezt irtam T. Professor Uraimeknak. itilven jonak lenni meg az Ur-
nak tuttára adni, Coopertaztam summatim hogy tudgya az Uris.

49.

Odera-Frankfurt, 1715. április 7.

Melgos Groff Ur!

Erdeme (!) felet, Istentől, rendeltetet kegyes Uram, Fautorom.

Az Ur, Uri grátiajahoz bizván, viszont terhelem bizodalmoson az
Urat. Holtzfuss Uram, Solymosi Uram, és én küldöttünk az Ur relatiot,
(!) nem tudgyuk meg menté, avagy nem, ha meg ment volna igen akar-
nok, az Ur levelének egy Tenora szerint, tudositottam Déési és Aszalai
Uraméket, intimalvan eő kegyelmeknek hogy tudositsak az Urat, né-
kem eő kelgyelmek (!) replicat töttek, melyet, ime ez kis Czedulában
az Urnak el küldöttem; már nem leheite tudositaniok eő keglmeknek az
Urat, vagy hogy, azt én nem tudom elég az, hogy, bizonyal tudgyuk
azt hogy, aki mesterkedet, (és még mais tudom a tévő) en töllem az
Alumniat el fordítani; így ir eő keglmeknek, mely itt ment el:

Salvis Praemissis.

Mi még élünk, nagy angustianban, a diligentia meg vagyon közöt-
tünk, de semmi reank valo vigyazás gondviseles nintsen, mert nintsen
minket szerető Curatorunk. mi már sem magunknak nem használhatunk,
sem masok mellet nem irhatunk, masok jóvára mert azt is tiltyák töl-
lünk, hogy valahova valaki jóvára ne irjunk. Teleki Sándor, nem tart
most, edgyet érdemesebbet az Alumniara, Kibédi Andrásnál, holott itt
masokis várnak, jobbak nálánál; bé fektete, a Francfurtumi alumniat,
vellek, de felő hogy el ne veszessek, másoktol naloknal jobbaktolis vég-
képpen; a ditsiretes Nemethi András miat eleget szenvedék, tudositson
keglmetek felőlle hova lőtt, es Komaromi Uram felől. a Fiam felől sem
hallottam mar négy holnapja vagyon semmit. diebus Xbris 1714.

Kgltek. jó. akar. Papai P. Ferentz Enyed. P.*

Hozzá adom, ajo Uram, az illyeneknélkül el lehetne, mert én meg
tudnek eő keglmenek felelmi, (!) (mely megis lehet ha nem szünik) bi-

zónyságom T. Bajtsi Samuel Uram, mikor fel akará eö velem inditatni az Iffiuságot, T. Idvezült Enyed. Istvan Uram ellen akkor nem azt mond-gya vala felöllem, hanem ennek Contrariomat. s az után is sokszor, mi-kor idvezült jó emlekezetü edes Uram le ültette vala eö kglmet, már pedig senkitől nem félven szabados; tudom én hogy azt akarna hogy én miattam itt kissebség esnek, de abban öröme nem telik, sőt ha latná kéves betsületemet, nem tudom mit tsinalna. T. Solymosi Uram pedig 14. Martii disputalt, kinekis opponense voltam Holtzfuss Uram maga kért; már elis ment eö keglne Franequeraban. Aszalai Uram meg le nem jött, Nemethi Uram itt betegeskedik. Solmosi Uram varja a z U r t u d o s i t á s a t. én pedig azon instalok az Melgos Urnak, meltoz-tassek az Ur vagy tsak Praeceptor Uram által, meg tudni ezen dolgo-mot: Dobolyi Uram önkent kérte, és vitte el Commendatoriamot Hu-nyod var Megyeben, hogy nekem (hogy) holmi költséget szerezzen. Gyujto Ferentz Uram tanitya a Mostaha fiat a Collegiu[m]ban, eö kglme meg tudgya mondani a dolgot, vagy ha bizattathatnek. Tisz. Va-sarh. Mihály Uramra, a Száz-Varosi Praedikátorra közelebb leven ö kgl-me oda. Ezekfelet a keglms Isten az Ur eletett hoszszu időkiig terjesz-sze, aldását egeibol bővsegesen tsepegtesse szerelmes Uri házára.

Frankf. ad Viadrum 7. April. 1715.

A. M. Ur – Igaz Szolgaja
Kibédi András.

* Isten minden jókkal áldja és jó céljára vezérelje Kegyelmeteket! Ez alkalmatossággal látogatom Kegyelmeteket. Mi még megvagyunk, mint Isten engedte, élünk nagy angustiában, nem lévén reánk semmi gondviselés; sem magunk nem élhetünk, sem másnak nem használha-tunk. Kegyelmetek mint és hová s ki által collocálhatá magát, szeret-ném tudni. Fiam felől sem tudok négy hónaptul fogva semmit. Kegyel-med, Dési Uram, csak rövid 1 levéllel írjon Bécsre ad Cancellariam Transylvanicam, Alvinczi Sámuel úrnak inscribálván, mert őkegyelme vagyon ott Szentkereszti uram helyett: írjon magok dolga és fiam felől, mit tud. A mi Curátor Urunk még azt is tiltja, hogy valakit valami be-neficiumra commendáljunk, mert Őkegyelme nem tart most arra méltób-bat Kibédi Andrásnál; a dicséretes Némethi uram miá eleget szenvedünk méltatlanul. Kegyelmetek írja meg studiumát, és ha ott lakhatik, csak lakjék veszteg, magát úgy viselvén, hogy el ne veszesse mind magától, mind mástól afféle alkalmatosságot. Légyen az Úristen oltalma és sege-delme Kegyelmetek(nek)kel

Nagy-Enyed, 13. Octobris 1714.

Kegyelmeteké minden kegyességgel

P. P. Ferenc

Erdélyi segítségre ne bizzék Kegyelmetek, mert bizony itt semmit nem adnak, csak úgy intézze dolgait és költségét.

* A történeti igazság kedvéért közöljük id. Pápai Páriz Ferenc eredeti levelét. (Nagy Géza: Pápai Páriz Ferenc: Békességet magamnak, másoknak. Bukarest, Kri-terion, 1977. 520–521. p.)

Odera-Frankfurt, 1715. május 25.

Melgos Groff Ur!

Edes Hazánban, (!) Nemzetünkben álló, Isten hazának serényen vigyázó őrállója, nagy Fautora, nekem érdemen felet való jó Uram s Fautorom.

Jelentem alázatosan az Urnak, el fogtam Sz. Miklosrol költ levelét az Urnak, Doctor Holtzfuss Uram kezéből, 12 Maji, melyert Isten, és ajó emberek előtt legyen sok időig tartó és kívánatos az Ur élete személye, az Ur parontsolatya szerint tudositást mostan mindenekről ilyen rendel tések. 1. Holtzfuss Uram a levelet 21 garasokkal ki váltotta, de en eö kegyelmének, egészszen refundaltam, 2. én az Urat leg ottan tudositottam volna, de, eö keglmeis replicat téven az Urnak, kesedelmezte-tett, 3. én Commendatoriamot vöttem ki Professor Uraméktol 8va Julii 1714, amint gondolom, az Ur tudgya Szent Peterről indultam 20. v. 21 Julii, 10 Augusti Eperiesen voltam, hetedig Septembris érkeztem be ide Frankfurtban (jollehet Bányától fogva két puska lövésnit, labaimon nem jöhettem Frankfurtig) tizedik subscribaltam, a Comtétben be állattam, Letzkékre mentem, azoltától fogva járom a mint lehet, melyet tudom, ha Isten le viszi Szent-Abrahami Uramot, meg tudakoz az Ur, miért nem subscribaltam penig tizedikig; oka; mert Holtzfuss Uram papis léven, kilentzedikig szemben eö keglmeivel nem lehattunk, akkoris estve fele. 4. az alumniabol fogtam 26 Decembris Tall. 13 et gross. 8. az utan 17 Martii A praesentis fogtam Tall. 20. Többet meg nem fogtam. hogy az Urnal tudva legyen ide tészem az Angariaknak terminussit eö; dies Reminiscere, mely mostam eset 17 Martý, második, 16. Junii az harmadik 14 Septembris, dies Crucis, a Negyedek 13 Decembris, dies Luciae. 5. Fejer-Varat, Enyeden, Kolos-Várat, a két Tordán, Radnothon, Maros-Vásárhelyt, proclamaltattam volt, és Nagy-Bányán, igen kevés haszonnal, Vásárhelyen kívül; 6. Abafáján Borosnyai Uramnal hagytam volt egy levelet, mely Vétsre Kovásznai Samuel Uramnak szollot, h. az Ur, Kemeny Simon Uram előtt emlekezzék eö kegyelme én felöllem. Bunra irtam volt Felei György Uramnakis, Gogány-Várallyai praedikátornakis, és Poka falván Zilahy Uramnak. Szás-Varosra T. Vasárhelyi Mihály Uramnak, Széken szollottam volt, T. Toldi Uramnak, Déésen in Transitu T. Almási Uramnak, Felső Bányan Szalontai Uramnak, az Ur levelet meg attam, fogatta. Husztra el küldöttem penig az oda szollot, T. Borosnyai Uramnak is a Vizaknai praedikátornak szollottam volt. 7 mint hogy az időnek rövid volta miat, nem jarhattam el az Urakot eö Nagysagokot, listamot hagytam volt T. Szilágyi Péter Uramnál, találkozáván Sz. Péteren eö keglmeivel, mostan penig 7. Aprilis eö keglmének irtam h. tudositson eö keglme, a nekem tött fogadás szerint Innepi alkalmatossággal, betsületes Iffiak által menté valamire vagy sem, már el várom az eö kegyelme tudositását. 8. Az Aszszony – Kun Istvanne Aszszonyom igrte volt gratiajat Sorostelyon, melyet Szilágyi Uramnak is mondtam, és Bogáthi János Uram, de felek hogy a Kamora nem léte Fiainak, ha el üti, insuper Dobolyi Uram nagyon fogatta T. Püspök Uramtol vött

Commendatiomot el viven, hogy Hunyad-Varmegyében igen szépen gyűjt számomra, ahhoz bizomis, a *Dominus Franciscus* Gyujtó tanitya a Mostaha fiat eddig eö kglmednek tuttara vagyon, ha lötté valami a dologban, vagy sem. 9. Némethi Uram 29 Aprilis, innenn el mene, indula le felé. Baraszlobol viszsza irt, onnan indult el 13 Majji, ö keglme én töllem kért ött aranyakot, olly veggel h. Pathai János Uram, küld eö kglmek (!) Lipsiaban Jubilate napjan eset sokadalomban ött aranyakot, és vegyem azokat kézhez, de az ember meg jövőn üressen Lipsiabol. mar sántalhatok enis Solmosi Uram után, nem lehet tsufolnom, de ha tsak a volna de itt betegségében mit nem tsinaltam, hogy könyveiben eladhassak, nem kellett senkinek. Holtzfuss Uramhoz mentem, nemis tutta Nemethi Kezességemre kertem, kerjen valakitől, de, nem lehetet, nyerni senkitől, magam attam akkoris, egynehány Tallerokot. amelyeket osztan meg nem adhatvan ketelen ollyan könyveket kellett el vennem erette, amelyeknelkül, el lehettem volna, többet mond Szent Abrahami Uram, Isten le viszi az Urnak. Némethi Uram helyében, én hanem succedaltam volna, eö kegyelme azt tutta, Papai Uram irásabol, meg ide jövetelünk előttis hogy Aszalai Uram succedalt volna. megis mondotam, mind penig Solymosi Uram, hogy az Ur, ö kglmenek, szinten ugy Cedalta volna az alumniat mint másnak, tsak lött volna jo rendel, moddal, ha eddig obtinealhatta volna az alumniat eö keglme még sem ment volna Baraszloigis a maga költségen. Solymosi Uram, meg viszsza nem érkezek, sem Aszalai Uram várom Solymosi Uramat, minden órán, mert le megyen Lörincznapra. 10. Holtzfuss Urammal kiis (!?) voltam, alevel vetele után, de semmit nem szollot az Ur írása felől. A minden áldásnak, és életnek Ura, *Istene*, éltesse és álgya meg az Urat, kedves Uri Hazaval egjetemben

A Urnak.

igaz szolgálja Kibédi András

1715 25 Maji Frankfurt ad Viadrum

51.

Odera-Frankfurt, 1715. július 1.

Mélgos Groff Ur!

Érdememfelet valo nagy jó Uram, kegyes Fautorom.

A M. Ur hozzám egygyügyü szolgálához sokakban meg mutatott Uri *gratijat*, s kegyes szolgálatyát elmémben minden napon forgatván; hogy azt meg halálhassam illendöképpen magamot arra alkalmatlannak ismérem; haládatosságomnak Mindazáltal bizonyos jelélül, (mint h. ezen Regium Stipendiumbol mostan participalok; masok felet a Nagysagtok s kegltek Curator Urak *gratijajok*bol, itten minden Stipendiarius-tol praestalni sokot Solennis, publica *Dissertation*nak¹ rendit énis el kö-

¹ ünnepélyes, nyilvánosan előadott értekezésnek

vetvén, a helynek tavul letéhez képest) akarok tsak kevésel ugymint: három *Dissertation*okkal az Urnak kedveskedni, kérvén alázatosan az Urat h. méltóztassék az Ur illendő indulattal venni, meg gondolvan azt az Ur h. továbbra vagy felyebre nem halaszthattam, mivel bizonytalan ha meheteké felyeb, vagy sem, ittis meddig mulathatok, látván erszenyemhez kepest valo sok expensat, könyvek nélkül haza menni, haszontalan, a könyvek penig hogy olyan drágák legyenek, mint látom, mely drágák, még hazámban nemis remélhettem, Lipsiából posta által el fogtam a Nemethi Uramnak Pathai Uramal küldött ött arannyakot. Kérem nagy alázatosan az Urat, ne legyen tereh az Urnak, T. Püspök Uramnak szollo egy *Dissertation*ot el küldeni oblata occasione. hasonlatos képpen. T. N – Szilágyi András Uramnak. T. Torotzkai Péter és T. Nemes János Urameknak, mint az M. Ur utan valo B. N. Enyedi Collegium Curatorinak jó Uraimnak és kegyes Fautorimnak eö keglmeknek. A kegyelmes jó Isten éltesse, minden szomorú változásoktól mentse meg az Urat, Uri Szerelmes Házával egjetemben azö Felsége házának jóvára epületire.

Az Urnak.

mindenkori kész és igaz szolgálja
Kibédi András
peregrinus

1. Julii 1715 Frankf.
ad Viadrum

A boritékon Teleki Sándor kezével: vettem 15 Martii – 1717.

52.

Odera-Frankfurt, 1715. december 16.

Frankfurt ad Viadrum 1715, die
16 Decembris.

Melgos Groff Ur!
Erdememfelet valo nagy jo Uram, s kegyes Fautorom!

Igen alázatosan, és fájlalva kelletik terhelnem kedvetlen materia-
val a M. Urat; a jó Aszalai Uram esztendőtol fogva nem tutta magát a le jövetel irant disponalni, szinten 16 *praesentis* értem Barothi Uram leveléből, h. edgyüt lévén, velle mégis ő keglmének ad *ultima* circ. Octobris usque¹ elméjét nem aperialta, hanem akkor kezdi offeralni h. ide az Stipendiumra helyette jöne le, Barothi Uram írja h. a Coll. jövendőre néző jóvára meg tselekette volna, de nem lévén *Commendatio*ja reá nem mert, irt D. Holtzfussnakis h. ha admittalna Septemberig le jöne postánis; mely dolgot oretenus is en proponalvan Holtzfuss Uram-

¹ körülbelül október végéig

nak, csak Confundalodik rajta és szegyenletiben azt kezdi kérdezni, amit eddigis sokszor kérdezett, h. gazdageé Aszalai Uram, mert az Curator Groff igen láttatik néki kedvezni, amelyre én feleltem, eö kglme penig m. h. gazdag nem volna kapna az alkalmatosságon, lám masok keresve keresik, annakf. m. én jó szível Baroth. admittalnám, de nékem az az praescriptiom h. akit a Curator Ur. v. Colleg. recommendalt azt recommendalyam az Udvarnál, én nem tudom mit tégyek. ob seq. rationes 1.) h. Baroth. nints Commend. az Stipendiumra. 2.) már az Udvar előtt suspicióban esem mint h. az Ur Tekintetiért, Aszalainak a Septemberi alumniát ki fogtam, 3.) h. mostanis neve alatt apochat küldöttem, amely még oda vagyon, felek vissza kerik a Septemberitis, mivel Dhuram Uram azt felyebb valóval közli és közöttök erterjedvén [l] mégyen a Király eleiben, mert nem merik az olyan difficultasokat s kissebbetis hír nélkül solvalni; mi lészen belőle Isten tudgya. En meg vártam volna a választ; de most is keves az idő, ez után hire tészem az Urnak, mostan csak az a dolog h. teczenek a M. Urnak h. Barothi Uram mellett, Holtzfuss Uramnak írta h. admittalya, és Barothi Uramnakis h. postanis jöjjön le ad ultimum diem Februarii,² jól lenne a dolog, mert Barothi Uram csak három alumniát kívánna és aki ősszel jöne az sem frustalodnak. meg vallom h. bizony sajnálom Holtzfuss Uramat, mert ugyan változik úgy szégyenli, m. h. az M. Ur tekintetiért olyan felette híven szolgált és így járt. A jó Aszalai Uram ott a párához kap, itt a valóságot kotzkasztatya. már kitsoda az aki fel merné tenni Buzogánt küldene oda, ki vinné elis, kinek vanis magának, csak magamis a menyí pironlosagot ő keglmeért fel vöttem, minden letzken kerdezven D. Holtzf. eö kglmet, sok az, ha penig (*quod Deus avertat*)³ nehéz válasz jó, sajnálom az Urat, de mindgyart írok, és meg írom voltakeppen, kerem penig alazatosan az M. Urat h. az successorom Eperjesi Punkósi Vasarkor el jöjjön, mert keves költségem el fogy, és nem mulathatok tovább. Octoberben Juliusban datált levelet az Urnak vöttem volt, és reponaltam voltis rá Holtzfuss Uram közben járása által a Lipsiai Görögök által. Ezek után abékessegnek Istenetől kívánok, életet, a jövő Új Esztendőre való boldog által lépést és fel viradást, és abban lelki és Testi bekességet, a M. Ur életére, személyére, Uri kedves házára a *Christus* Jesusban tellyes szivemből.

Ultimate is esedezem a Melgos Urnak h. Circa medium Februarii az Holtzfuss Uramnak szollo level lehessen itt, h. ha Barothi Uram írásomra le érkezik hadd Commendalya Holtzfuss Uram, mert a kitudgyától is feltem a Collegiumot, Holtzfuss Uramot is az Urhoz való nagy Confidentialajáért, hogy így járt, úgy sajnálom hogy alig tudom ki mondani.

A M. Ur kész és igaz szolgálja

Kibédi Andras,
pereginus. H.

² február utolsó napjái

³ amitől Isten mentsen

Odera-Frankfurt, 1716. március 15.

Frankft. ad Viad. 1716. 15. Mart.

Az Ur, mind ennekelötte sok izben, mind penig leg közelebb, hozzam erdemetlen szolgálához valo nagy le erezkedet, igen alazatoson meg szolgálni igyekezem; Decemberben irt irasomra varok vala választ, akarván *omnibus* viis ac *modis*¹ aközönségesen itt folytatni, irtam vala akkor az Urnak, Barothi Uram felöl, mint h. Aszalai Uram, Barothi Uram relatioja szerint, azt *mondta* volt, hogy semmi gondgya nints velle, nem jó reá alumnira.[!]

Barothi Uramnakis irtam volt akaratyat értven hogy kesz volna le jöni, h. t. i. ad 10 Martý tudositson ha le jóé, de meg eddig sem tudositott. nem kell ez senkinek, a Reája vigyazó igen tsudalkozik hogy: fugientem quaeris, quaerentem fugit,² Isten utan tamaszkodom a Melgos Ur kegyes *gratia*jához s informatiojához dolgaimnak jó rendel tovabra valo folytatások iránt, volt olyan elmem eddig h. ha Tarsam jö Aprilisben felyeb mennyek vagy tsak Szent Mihaly napig, (tovabra nem bizhatvan a költséghez) de már látom hogy semmi nem telik benne. 1. mert más itt nem léven közönséges kár következhetnek belölle; 2. Scio illud vulg. Beneficium accipere est libertatem vendere;³ mostan már illy elmém vagyon h. ha az Ur *gratia*ja áccedalna, s meg tudhatnam az Alumnusok indulasat fő keppen Püskösd előtt ha lenne, hogy el fordulnak vagy tsak 7berig valamely fele. T. Holtzfuss Uram igen nagyon fogatta az Ur köszöntését, és viszont köszönti általam az Urat, halvan Aszalai Uram lejjövele [!] felöl valo izenetit az Urnak, harmadik fogasra veté magat. Dhuram Uram előtt, in *excusationem Domini* Aszalai, T. Solymosi Uram dolga iránt én irtam volt az Urnak, én eö kegyelmenek referaltam volt az Ur, eö keglme sumptussa szaporítására czelozó szándékát s edgyszersmind izenetit, Köszönteis igen akkor. le indulásakor is hozta elő, de azt m. h. penze nintsen, hitelben itt semmit sem adnak, én ezt irhatom. el hiszem ha a kitudgyátol nem félt volna, és kedve volt volna tovabrais itt maradni, tehát eddig itten el élhetet volna. T. Professor Uraimeknak, tisztem volna h. irnék, meg köszönném és jót kívannék eö kegyelmeknek (minth. Cum *deprecatione* ac *venia*, hac sine⁴ mind kettöt tselekeszesemis [!] in *generalibus*) a Stipendium iránt valo kegyes dispensatiojokert, advanis eö kegyelmeknek hire, hogy Istennek legyen hála, meg a Stipendium rosszszaságom miat el nem költözött, Sött inkább nagy kívánsaggal kíványa látni ajobbakat, de eö kegyelmeknek is kevés költségek léven halasztom köszönöm postára. T. Jablontzki Uram Berlinből az elmúlt heten eset közönseges vásárre ide jöt volt. Holtzfuss Uram híré téven, meg udvarlam, igen jó szivel fogadot, mint merő azon emberseg. Kertem tovabra is a Stipend. iránt

¹ minden úton, módon

² a menekült keresed, a kereső menekül

³ tudom, hogy ezt a közönséges javadalmat elfogadni annyit jelent, mint a szabadságot eladni

⁴ könyörgéssel és kedvezéssel, enélkül

valo vigyazasra s fogatta. Kevés hozzam tartozim (!) felöl, ale vitelben, kivált az Ur *gratia*jat s informatiojat várom igen alazatosan jó idejen. *quod non sine causa facio*.⁵ Az életet, áldast, és bekességet nagy bőven parontsolható Isten, az Urra kedves Uri házára parantsolyon viragzó életet, lelki és testi áldásokot a már jól folyásában indult Uj esztendőben, egészen kíványa.

Az Urnak,

igen és kész szolgálja
K. András pereg. Hung.

54.

Franecker, 1716. augusztus 29.

Melgos Groff Ur!

Erdememfelet valo jó Uram s kegyes Fauto[ro]m.

Hogy az Urat ez uttal is alázatosan requiralyam s dolgaimot elő adgyam, arra nem egy és tsak tsekely ok vitt, s ösztönözöt, hanem számosok és terhesek, 15 Julý A. *praesentis Francofurtumbol* (amint még Majusban Nagyságtoknak kegyelmeteknek mind két részről hirt töttem volt Czelom s igyekezetem felöl) el indultam ad has Oras B. de pruderter et cum favore Magnifici Domini Universitatis Rectoris, principis et Senioris D. Becmanni ac D. Holtzfusii.¹ amely igyekezetemet holmi könyvek vásárlási irant, nem tsak helyben hagytak hanem jóvallottak is ob Commoditatem Temporis aestivi,² midőn penig Amstelodamban érkeztem volna keserves 12. napi hajókezésunk után, értvén h. T. Papai és Bandi Uramek érkeznének Lejda fele. 8 Augusti Ultrajectumban által menvén hogy eő kegyelmekkel szolhassak, kivált az Ur dispositioja felöl irantamis, szinten azon nap előttem ket orával ültek az Ordináriára, nem keves költségemben ésven, eő kegyelmek után Lejdában által mentem és szemben beszéltem, N. Papai Ferencz Uramot várták akkor által Angliából en ott sokat nem mulathatvan mint állottak be a Collegiumban s mint nem, es T. Deesi Uramék hogy szabadultak, a Septemberi napok mutatyák meg, mivel h. ottan minden dolog áll az Ordokon, azok penig Nyári alkalmatossággal magok dolgaihoz látnak. által jöttem ide, és ad 10. Septembris usque itt akarok lenni Certo, akkor penig T. Holtzfuss Uram levelet az megeggyezés szerint el fogván, ha helyemben alumnus érkezik Francfurtumban bene, itt maradok ha nem, én ala megyék Francfurtumban és Isten engedelmeből ott lesznek Tavaszig, mert ha ezen a bursan maradok (jollehet igen szegeny) el fogy ugy a penzem hogy meg az utra sem marad, nem hogy faradoza-

⁵ amit nem ok nélkül teszek

¹ Belgium e tájára, de megfontoltan és a nagyságos uraknak, az egyetem rektorának, elnökének, széniorainak, Becmannus és Holtzfusus uraknak pártfogása alatt.

somnak holmi specimenit mutathassam in publico, a szándék szerint, az M. Urnak alazatosan kerem hogy én ream nehezsége ne legyen hogy helyből ki mozdultam, mert az 1do (!) senki, én utannam is nem varakozik secundo meg kötöttem én annak nodussát, hogy semmi defectustol nem tarhatni (!) az iránt. Az Ur Isten az Ur eletet és kedves Uri Házának fenn állását sok idők jobbakra viragzo allapottal jutassa szivből kívánom.

A. M. Ur.

igáz köteles kész szolgája
Kibédi András peregrinus

1716 die 29 Aug.
Franeqr. Frisior.

55.

Odera-Frankfurt, 1716. november 16.

Francofurti ad Viadrum Ao 1716. 16 IXbris.

Melgos Groff Ur!

Erdemem s reménségem felett valo kegyes nagy jó Uram s Fau-
torom!

A M. Urnak jelentem alázatosan, jollehet, Én az el mult Eszten-
dőbenis gyakron leveleim által terheltem az Urat, T. Enyedi Professor
Uraimekkel egyetemben, mind magam dolga, mind főkeppen az Asza-
lai Uram absentiaja véget, szarmazot itten folyo alumnusi rendnek ká-
ros és felelmes hiatussa iránt, de mind eddig is, sem magam személye-
nek, (mely ugyan eö kegyelmek előtt semmi) sem aközönségesnek te-
kintete, eö kegyelmeket arra nem ösztönözhetette, hogy engemet tsak
izezett (!) is értetnének, a felöl mihez tartanám magamot, vagy suc-
cessorok lézneké, vagy sem, hogy enis vice versa tselekednem, arra
penig eö kegyelmek ez uttal nekem tágas utat nyitottanak volna, amint
azö kegyelmek Holtzfuss Uramnak intitulalt irásokbol világos, Mind-
azáltal, Én *tanquam officii mei memor, nec non erga Deum, et Publi-
cum*,¹ jova vélem, Én hosszas és terhes peregrinatio után, (mely a
die 15 Julij ad diem 9. Novembris tartot) Franequerabol (az holot a
Magyar Atyafiak előtt Aszalai Uramot urgealtam a tiszti szerint valo
kötelességre, le jövetelre, amelyreis, így felele; Nem megyek reá ha-
akkor nem attak mikor kértem) Sok költéssel szenvedessel le jöttem,
és T. Enyedi Istvan Uram szinten azon fertály oraban érkezven szálla-
somra, mind ketten itt vagyunk, nyilván vagon az, mi nekünk Magya-
roknak nagy karunkal. Tisz. Idvezült Holtzfuss Uram 2. August. e
vilagbol ki mulván Ephorust nem talaltunk, de m. hogy pro futura

¹ tudatában vagyok kötelességemnek, kivált ami Istent és a közjót illeti

Cautela, nemtsak jó emlekezetü idvezült Uram, hanem a Nagyságos Mester. T. Beccman Uram, és Berlinben T. Jablontzki, és Dhuram Uramék előtt is jó rendben hagytam volt a dolgot semmi fogyatkozás nélkül, talaltam meg eddig *Istennek* hála legyen, Tisz. Beccman és Strimesius Urameknak az Enyedi Uram Commendatoriaját meg attuk, a dolgot, ad *ulteriore* *usque* *dispositionem* *Aulae* *serenissimae*² Curalyak, mely dolog felől, én Strimesius Uramot meg kérdeztem szüksége az Aulaban irni az Ephorus irant, vagy az Aula fog providealni, melyre azt felelé, *utrumque* *fieri* *solet*,³ már penig mi formán ejtse a M. Uram, egyetemben T. Professor Uraimekkal modgyat, vilagos az Ur előtt, ugy itilhetni hogy az Aula el jar tisztiben, de mi se láttassunk pro tanta Clementia ac beneficio Regio, ingrati et negligentes,⁴ Ami engemet néz, minth. én addig varék (követem az Urat informatiot az Urtol) választ penig Profess. Uraimektolis, hogy egész költségemből szinten ki fogyék, ugy tsak tiz forintom se hiszem hogy ha élek Husvetig maradgyon, senkihez már nem bizhatom, hanem ha ez utat nem valasztom hogy könyveimet auctiora botsassam. és magam arraval le menyek gyalazatoson, sok szenvedésem után, indulasomot. *Istennek* ha teczeni fog. 2. vagy 3. Aprilisre gondoltam, Én mint eddig, ugy ez után is a N. Collegium szolgáltyara magamot obstrictusnak vallo s ismérem, de az itt valo vigyázásban, mely ez helyben, útban léven, igen meg kívánatik, nem tovább, meg vallo hogy, egészszen, hogy erre jussak nem gondoltam,

T. Vitranga, Andala, Uramék nehezen botsátának el, gratuita Asztalt, is igerven *propter* 5. jam receptas personas,⁵ neheztellék egyszersmind mindenik kivált Andala Uram el jöveletemet, mégis kervén h. az Urnak be ne vadolnam hogy nem szolgalt, mert kész, ő mindenre tsak maradgyak meg. de minth. Aszalai Uram meg esküvék hogy nem jö, nekem el kelle jönöm, kire én idömöt, itten el töltöttem volt; Cum humillima venia, N. Kolosvári István Uramnak kívánok minden jokot, a 12. Mariasokot ilyen anxietasomban eö kegyelmetöl meg várom, Vársárhelyi Márton Uramot, el áltatta a Papja, ha az M. Ur, imponalna hogy successorom lenne primo vere nem ésnek. Karul a költes, Barothi Kalman Uram 25 Julyi Hálából haza indult. Aminden jo adományoknak, a Menyekből nagy böven osztogatoja az Ur *Isten*, éltesse idökig az Urat, Szerelmes Uri Hazával egyetemben szivbol kívánom, Kibédi R. András, a M. Ur. igaz s köteles szolgaja.

² a legfényesebb Udvar újabb rendelkezéséig

³ mindkét lehetőség elő szokott fordulni

⁴ mi se nézzünk úgy ki, mint akik ekkora kegyért és királyi jótéteményért hálátlanok és hanyagok

⁵ a már befogadott 5 személyért

Odera-Frankfurt, 1717. február 19.

Francofurti ad Viadrum
19 Februarii 1717.

Melgos Groff Ur!

Erdemem felet valo kegyes nagy jó Uram s Faut[or]om!

Igen nagy magam ujjulásával haláádó szivel fogtam el a M. Ur méltatlan személyemhez Gernyeszegről A. 1716. die 18 7bris expedialt levelet, s abban fekvő kegyes nagy indulatját, 19 praesentis. a melyből értem nem tsak azt h. a M. Ur előtt, feledekenysegben még eddig, nem ment együgyű személyem, hanem hogy kegyes Curatori s Atyai Tiszti szerint tovabrais promotiomot kegyesen munkalodgya. Az Ur legyen irgalmas az Oncsiforus házának mert engemet gyakorta meg vidamított. Propter Sz. Márton nap Tájban Anno praeterito, az Urnak irt levelemből tudom nyilván vagyton, mint T. idvezült Edes Holtzfuss Uramnak halála, mind penig az egész itt levő s folyo dolgoknak mivolta, amelyeknek ujjabban valo elő számlálásokkal nem volna illendő ez uttal az Urat terhelnem, En mindezekben magamot az Ur parontsolatyához Conformálni nagy nyereségnek és elő menetelemnek vélem, de mivelhogy sumptusom nem éri, tovabrá valo maradhatásra magamot nem igirhetem, 3. vagy 4. napjánál Aprilisnek, (az Istennek meg áldó kegyelmét nem tudom elégge, magasztalni az eddig valóéért is, hogy ő Felsége remensigem felet akeveset meg szaporította, hogy egészszen meg el nem fogyot költségem.) Mindazáltal, mint hogy bizony eddigis nem tsak a magam jóváért szenvedtem (eddigis) itt némely dolgokat. ha Husvetra tudositást vehetnék a M. Urtól, ahoz igyekeznem informalni magamot. T Enyedi Uram még eddig itt volt, élt s él az Alumniával. Hálában készül. az Alumnusoknak sietni kellenék, mert Tavasszal már meg indulnak, mindenfelől, akik kapnak az alkalmatosságon, mivel ez a hely utban vagyton, tartatni a ki tudgyatol, s egyébtől is. amint T. Professor Uraimeknek is én nem tsak egyszer meg irtam ez előtt valo esztendőkbén – Ambár haládatlansággal vadoltassam ő kegyelmektől is, bizcnysagot tesznek 1.) az En, ő kegyelmek házok szegeleteiben, vagy Asztalok alat heverő leveleim. 2.) Enyedi István uram, akinek T. Szigeti uram azt mondotta, hogj el butzuztam az Alumniától ő kglmektől levelemben. Legyen, natura Mundi secumfert,¹ de meg kellene látni, s tartani, ami vagyton Malachiasnál a Masodik Resz. 6 és 7. verseibenn, mert a papnak szájjában az illik. A Király T. Holtzfuss Uram helyében, és más öreg Professor helyeben két Professorokat hozat. edgyiket Herbornából, a Masi-kot Lejdából gondolom, Sz. György napkor. Beccman Uramis beteg léven, tsak magunk irtunk – mostan T. Jablontzki Uramnak az Stipendium felől. a Deakok és Vitezek között valo gyakor visszszalkodások. igen fel indítottak a Királyt. kik közöt léven egy Erdelyi Szás[!]

¹ a világ természetéből következik

Deakis. Isten tudgya kimenetelek mi leszén. talam minyájan Katonaká teszen bennünket.

A minden jó áldásoknak Ura-Istene virágzó hoszszú étellel, mindennémü lelki és testi áldásokkal az Urat kedves Uri Házával szerentsésén töltse bé. Szivem szerint kívánom.

A M. Ur,

igaz kész köteles szolgája
Kibédi R. Andras
Stipend. Regius.